

Силабус
вибіркового компоненту (ВК)

Етика ділових відносин

Назва дисципліни:	Етика ділових відносин
Рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
Сторінка курсу в Moodle:	https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4134
Обсяг освітнього компоненту	3 кредити (90 годин)
Форма підсумкового контролю	Залік
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра філософії і педагогіки професійної підготовки
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Чхеайло Ірина Іванівна, к.ф.н., доцент
Контактний телефон:	0677286319
E-mail:	letolux@ukr.net

Короткий зміст вибіркового компоненту:

Метою є сформувати світоглядні основи успішної та ефективної діяльності майбутнього фахівця, готового до професійної діяльності, через сферу етичного спілкування у різних формах суспільних відносин. Курс покликаний сприяти формуванню у здобувачів вищої освіти етичної культури мислення і поведінки.

Предмет: моральні аспекти ділових відносин та спілкування, їх етичні механізми.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- здобути знання про філософські, етичні, основи ділового спілкування, його норми й правила, шляхи їх застосування, особливості етикету в різних умовах професійної діяльності;
- навчитись аналізувати окремі ситуації, розпізнаючи типи людей, рівень їхньої моральності та інші особливості;
- оволодіти системою способів і засобів ділового спілкування, його стратегіями, навчитись обирати їх відповідно до психологічних і соціокультурних особливостей співрозмовників;
- навчитися застосовувати обрані способи та засоби у процесі спілкування із співвітчизниками та іноземними партнерами під час індивідуальної бесіди й колективного обговорення проблем, у виступах перед різними аудиторіями, на переговорах, при розв'язанні конфліктів тощо;
- накреслити шляхи формування культури спілкування, самостановлення та самовдосконалення індивідуального стилю спілкування здобувачів вищої освіти відповідно до всіх правил і норм.

Передумови для вивчення вибіркового компоненту: Філософія, Історія та культура Українська мова (за професійним спрямуванням), Іноземна мова (за професійним спрямуванням).

Компетентності, яких набуває здобувач:

Загальні компетентності:

Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

Здатність зберігати, примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії, закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу й суспільство, а також в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для відпочинку та ведення здорового способу життя.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

Вільно спілкуватися в усній та письмовій формах державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності.

Організовувати і керувати професійним розвитком осіб і груп.

Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументацію.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ПР, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	ЛК Сутність і зміст етики ділових відносин	2	2
	ПР Етика та етикет як основа ділових відносин -	2	2
	СР Відображення ролі моральних норм і принципів в історії культури. Національні особливості ділової етики в різних країнах світу.	8	10
2	ЛК Основи етики ділових відносин	2	
	ПР Способи, моделі та стилі ділових відносин	2	
	СР Особливості ділового етикету та протоколу. Невербальна комунікація та етикет ділових відносин	8	11
3	ЛК Ділове спілкування	2	
	ПР Способи та засоби ділового спілкування	2	
	СР Структура ділового мовлення. Техніка ділового спілкування. Мовленнєвий етикет	8	11
4	ЛК Взаєморозуміння та конфлікти у спілкуванні.	2	
	ПР Міжособистісні конфлікти у спілкуванні	2	
	СР. Конфлікти в організації	8	11

5	ЛК Ділові зустрічі та переговори	2	
	ПР - Підготовка та проведення ділових зустрічей	2	
	СР Особливості ведення ділових переговорів. Презентації.	8	11
6	ЛК Ділова атрибутика	2	
	ПР Візитівки, сувеніри та подарунки в діловій сфері.	2	
	СР Етикет національних символів	8	11
7	ЛК Імідж ділової людини	2	
	ПР Імідж як умова ділового успіху	2	
	СР Зовнішній вигляд ділової людини	8	11
8	ЛК Ділові прийоми	2	
	ПР Види ділових прийомів і вимоги до їх проведення	2	
	СР Культура організації прийому та поведінка за столом.	2	10
Разом	ЛК	16	2
	ПР	16	2
	СР	58	86

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
- 1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій
- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття;
- 3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові та рольові ігри, тренінги.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточна успішність здобувачів за виконання навчальних видів робіт на навчальних заняттях і за виконання завдань самостійної роботи оцінюється за допомогою чотирибальної шкали оцінок з наступним перерахуванням у 100-бальною шкалу. Під час оцінювання поточної успішності враховуються всі види робіт, передбачені навчальною програмою.

1.1 Лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання конкретизованих завдань.

1.2 Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного або індивідуального завдання, виконання та оформлення практичної роботи.

2Оцінювання поточної успішності здобувачів вищої освіти здійснюється на кожному практичному занятті (лабораторному чи семінарському) за чотирибальною шкалою («5», «4», «3», «2») і заносяться у журнал обліку академічної успішності.

—«відмінно»: здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал, демонструє глибокі знання з відповідної теми або навчальної дисципліни, основні положення;

– «добре»: здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; має практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при аналізі практичного;

– «задовільно»: здобувач в основному опанував теоретичні знання навчальної теми, або дисципліни, орієнтується у першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, невпевнено відповідає на додаткові питання, не має стабільних знань; відповідаючи на питання практичного характеру, виявляє неточність у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою професією;

– «незадовільно»: здобувач не опанував навчальний матеріал теми (дисципліни), не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

3Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як середньоарифметична сума балів за кожне заняття, за індивідуальну роботу, поточні контрольні роботи за формулою:

$$K^{поточ} = \frac{K1 + K2 + \dots + Kn}{n},$$

де $K^{поточ}$ – підсумкова оцінка успішності за результатами поточного контролю;

$K1, K2, \dots, Kn$ – оцінка успішності n -го заходу поточного контролю;

n – кількість заходів поточного контролю.

Оцінки конвертуються у балазгідношкалиперахунку(таблиця 1).

Таблиця 1 – Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу

4-бальна	100-	4- бальна	100-	4- бальна	100-	4- бальна	100- бальна
----------	------	-----------	------	-----------	------	-----------	-------------

шкала	бальна шкала	шкала	бальна шкала	шкала	бальна шкала	шкала	шкала
5	100	4,45	89	3,90	78	3,35	67
4,95	99	4,4	88	3,85	77	3,3	66
4,9	98	4,35	87	3,80	76	3,25	65
4,85	97	4,3	86	3,75	75	3,2	64
4,8	96	4,25	85	3,7	74	3,15	63
4,75	95	4,20	84	3,65	73	3,1	62
4,7	94	4,15	83	3,60	72	3,05	61
4,65	93	4,10	82	3,55	71	3	60
4,6	92	4,05	81	3,5	70	від 1,78 до 2,99	від 35 до 59
						повторне складання	
4,55	91	4,00	80	3,45	69	від 0 до 1,77	від 0 до 34
4,5	90	3,95	79	3,4	68	повторне вивчення	

Підсумкове оцінювання

1 Здобувач вищої освіти отримує залік на останньому занятті з дисципліни за результатами поточного оцінювання. Середня оцінка за поточну діяльність конвертується у бали за 100-бальною шкалою, відповідно до таблиці перерахунку (таблиця1).

Здобувачі вищої освіти, які мають середню поточну оцінку з дисципліни нижче ніж «3» (60 балів), на останньому занятті можуть підвищити свій поточний бал шляхом складання тестів з дисципліни.

Оцінювання знань здобувачів шляхом тестування здійснюється за шкалою:

- «Відмінно»: не менше 90 % правильних відповідей;
- «Дуже добре»: від 82 % до 89 % правильних відповідей;
- «Добре»: від 74 % до 81 % правильних відповідей;
- «Задовільно»: від 67 % до 73% правильних відповідей;
- «Задовільно достатньо»: від 60 % до 66 % правильних відповідей;
- «Незадовільно»: менше 60 % правильних відповідей.

2 Умовою отримання заліку є:

- відпрацювання всіх пропущених занять;
- середня поточна оцінка з дисципліни не нижче «3» (60 балів).

3 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

3.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

3.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

–призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;

–призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;

–участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів

–участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;

–участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів

–участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

3.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

4 Результат навчання оцінюється :

- за 100-бальною шкалою (для диференційованого заліку) згідно з таблицею

Підсумкова оцінка разом з додатковими балами не може перевищувати 100 балів.

Таблиця 2– Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка	Критерії

	екзамен	залік		
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального
80-89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74			D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60-66	Задовільно	Зараховано	E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35-59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
0–34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvnz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література:

1. Філософія (нормативний курс) : навчальний посібник. – 2-е вид., допов. І переробл. /О.К. Чаплигін, І.І. Чхеайло, Л.В. Філіпенко, Т.В. Ярмак; за заг.ред. доц. І.І. Чхеайло. – Харків: ХНАДУ, 2019. – 200 с.
2. Лесько О.Й. та ін. Етика ділових відносин. Навчальний посібник. — Вінниця : ВНТУ, 2011. — 309 с.
3. Пантелюк М. Маруніч І.Гайдаєнко І. Ділове спілкування та культура мовлення. – Київ:ЦУЛ, 2020. – 224с.
4. ЯхноТ., Куревіна І. Конфліктологія та теорія переговорів. Навчальний посібник. – Київ:ЦУЛ, 2021. – 168с.
5. Кацавець С. Ораторське мистецтво. Київ:– Алерта, 2021. – 250 с.
6. Рой Ліллей Як взаємодіяти з проблемними людьми. Харків : Вид-во «Ранок» : – Фабула, 2020. –160с.

Інтернет ресурси

1. <https://dl2022.khadi-kh.com/course/view.php?id=4134>
2. <https://uk.wikipedia.org/wiki/Філософія>
3. www.filosof.com.ua
4. <https://tureligious.com.ua>

Розробник
силабусу навчальної
дисципліни
Завідувач кафедри філософії і
педагогіки професійної
підготовки

Ірина ЧХЕАЙЛО

Володимир БОНДАРЕНКО